

רשות הטבע והגנים		חטיבת הפיקוח ואכיפת החוק	אגף חקירות ומודיעין
נוהל מעצרים			
מס. 01.01.10	גרסה: (2)	עדכון אחרון: 07.12.21	עמוד 1 מתוך 3
כתיבה ועריכה: אלדד פלד, ירון מרדכי וערן שחטר		תיקוף / אישור: יתיר שמיר והלשכה המשפטית	

חטיבת הפיקוח והאכיפה / אגף החקירות והמודיעין

נוהל טיפול בעבירות המבוצעות על ידי עובדים זרים

1 כללי

- 1.1 עובדים זרים (בעיקר בענפי החקלאות) מעורבים לעיתים בעבירות של פגיעה בחיות בר ובערכי טבע מוגנים וגורמים נזק לעולם החי בישראל, עד כדי פגיעה משמעותית של באוכלוסיות שלמות.
- 1.2 פקחי רט"ג פועלים על פי סמכויותיהם, לאכיפת החוק גם כנגד עבריינים אלה.
- 1.3 עקב מעמדם המיוחד של העובדים הזרים (נתיני מדינות זרות, השוהים בישראל על בסיס אשרות עבודה וכד'), נדרשים הפקחים לפעול בדרכים המפורטות בנוהל זה.

2 הבסיס החוקי / סימוכין

- 2.1 החוק להגנת חיית הבר, תשט"ו 1955 ותקנותיו
- 2.2 חוק הגנים הלאומיים ושמורות טבע, תשנ"ח 1998 ותקנותיו
- 2.3 חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, תשנ"ב 1992
- 2.4 חוק סדר הדין הפלילי, ותקנותיו (לעניין הפעלת סמכויות, עדויות וחקירה)
- 2.5 פקודת הדיג

3 מטרות הנוהל

- 3.1 להגדיר תהליך אחיד ומחייב לטיפול בעובדים זרים המעורבים בעבירות על חיקוקי שמירת הטבע.
- 3.2 ליצור תשתית מושגית ומקצועית אחידה לעוסקים ולמעורבים בפיקוח ובאכיפת החוק באוכלוסיות אלו.
- 3.3 להגדיר מדרג חומרה לטיפול בעבירות הנ"ל.

4 הגדרות

- 4.1 עובד זר (עו"ז) - נתין מדינה אחרת, שאינו אזרח ישראל או תושב בה, אשר ברשותו אשרת עבודה שניתנה על ידי רשות האוכלוסין וההגירה, המתירה לו לעבוד במדינת ישראל לפרק זמן קצוב.
- 4.2 פקח עו"ז - פקח אשר מונה על ידי רט"ג לטפל בנושא עבירות עובדים זרים.

5 שיטה

5.1 כללי

- 5.1.1 בעת הטיפול בעובדים זרים על ידי פקחי רט"ג, יינתן דגש מיוחד לנושא שמירה על כבוד האדם.
- 5.1.2 חוק יסוד – "כבוד האדם וחירותו", שנחקק בשנת 1992, מגן על זכויות האדם ואינו מבחין בין עובד זר לאזרח.
- 5.1.3 החוק חל גם על חשודים בביצוע עבירה ומחייב כי פעולות האכיפה יבוצעו בדרך שתבטיח שמירה מרבית על כבוד האדם ועל זכויותיו של החשוד.
- 5.1.4 במקרים בהם מעורבים עובדים זרים יש לנקוט ברגישות רבה יותר מהרגיל, שכן עבור העובד הזר מדובר במפגש עם שלטונות החוק של מדינה זרה, במגבלות שפה, תרבות ומנהגים.

רשות הטבע והגנים	חטיבת הפיקוח ואכיפת החוק	אגף חקירות ומודיעין
נוהל מעצרים		
מס. 01.01.10	גרסה: (2)	עדכון אחרון: 07.12.21
מס. 01.01.10		עמוד 2 מתוך 3
כתיבה ועריכה: אלדד פלד, ירון מרדכי וערן שחטר		
תיקוף / אישור: יתיר שמיר והלשכה המשפטית		

5.2

שלבי הטיפול

- 5.2.1 זיהוי עבירה או חשד לביצוע עבירה על ידי פקח של הרשות.
- 5.2.2 עיכוב / מעצר החשוד לתשאול ראשוני וחקירה (לפי נוהל עיכוב או נוהל מעצר בהתאם לעניין).
- 5.2.3 הודעה על הליך אכיפתי כנגד עו"ז
 - 5.2.3.1 הפקח יודיע לפקח עו"ז מחוזי על ביצוע עיכוב / מעצר.
 - 5.2.3.2 באחריות פקח עו"ז להודיע על עיכוב / מעצר של עו"ז לחוקר ולממונה האכיפה המחוזי.
 - 5.2.3.3 הודעה בדבר ההליך האכפתי תימסר למעסיק של החשוד על ידי פקח עו"ז.
- 5.2.4 חקירה
 - 5.2.4.1 הודעה על תחילת חקירה תועבר לראש תחום מבצעים.
 - 5.2.4.2 ביצוע חקירה באזהרה תתקיים באמצעות מתורגמן בשפת החשוד תוך ביצוע הקלטה / צילום של החקירה, בהתאם לנוהל חקירה.
 - 5.2.4.3 הזמנת מתורגמן תתבצע ע"י פקח עו"ז.
- 5.2.5 הכנת תיק חקירה / הליך שימוע
 - 5.2.5.1 פקח עו"ז יכין תיק חקירה מפורט הכולל את מכלול כל הראיות שנאספו בנוגע לעבירה, בהתאם לנוהל בניית תיק חקירה.
 - 5.2.5.2 תיק החקירה יועבר מהמחוז על ידי פקח עוז, ללשכה המשפטית לצורך:
 - א. בחינת קיום עילה להצהרת תובע להרחקת העו"ז ממדינת ישראל.
 - ב. בחינת כלל הראיות לצורך קבלת החלטה שיפוטית (הגשת כתב אישום / ברירת משפט).
 - 5.2.5.3 במקרה בו יוחלט על הליך הרחקה יועבר התיק לתובע להוצאת הצהרת תובע לצורך הרחקה.
 - 5.2.5.4 במקרה שיוחלט בלשכה המשפטית על הגשת כתב אישום או ב.מ., יועבר התיק לאגף חקירות ומודיעין להמשך טיפול.
 - 5.2.5.5 בתום טיפול בהרחקת עו"ז כאמור בסעיף 5.2.5.3, יועבר התיק לאגף חקירות ומודיעין לצורך סגירתו במערכת תיקי החקירה.

5.3

מדרג הטיפול בעבירות המבוצעות ע"י עובדים זרים

- 5.3.1 בהתאם לנוהל אכיפה לא ניתן לתת אזהרה בגין פגיעה בערך טבע מוגן או בחיית בר.
- 5.3.2 דרגת חומרה א' - מתן ברירת משפט:
 - 5.3.2.1 ברירת משפט תינתן בגין עבירה של החזקה וסחר בלבד למעט בנסיבות חמורות בהן יש להרחיק את העובד הזר מהארץ.
- 5.3.3 דרגת חומרה ב' - הגשת כתב אישום:
 - 5.3.3.1 בעבירות שלא ניתן לתת בגין ברירת משפט.
 - 5.3.3.2 במקרים בהם לא מתקיימת עילה להרחקת העובד הזר כמפורט בסעיף 5.2.5.3 לעיל.
- 5.3.4 דרגת חומרה ג' – הגשת כתב אישום או בקשה להרחקה מהארץ:
 - 5.3.4.1 בקשת הרחקה מול רשות האוכלוסין, בעבירות צייד/ פגיעה בערכי טבע מוגנים, סחר והחזקה בנסיבות חמורות תוגש בהצטרבותם של התנאים הבאים:
 - א. קיימת ראייה אחת או יותר, הקושרת את החשוד לביצוע עבירה.
 - ב. קיימת ראייה לכך שנפגעה או ניצודה חיית בר, או נפגע ערך טבע מוגן (ראייה כגון: הודאה, שחזור, מציאת חיית בר / ערך טבע מוגן או חלק מהם).

רשות הטבע והגנים	חטיבת הפיקוח ואכיפת החוק	אגף חקירות ומודיעין
נוהל מעצרים		
מס. 01.01.10	גרסה: (2)	עדכון אחרון: 07.12.21
כתיבה ועריכה: אלדד פלד, ירון מרדכי וערן שחטר		עמוד 3 מתוך 3
תיקוף / אישור: יתיר שמיר והלשכה המשפטית		

ג. קיימת ראייה המוכיחה שהחשוד היה מודע לאיסור הצייד / הפגיעה או ההחזקה או הסחר
בנסיבות חמורות.

ד. עבירות סחר והחזקה בנסיבות מחמירות כגון: אחזקה או סחר במספר רב של חיות בר
או ערכי טבע מוגנים, עבריינות סדרתית וכד' (כאמור בנוהל אכיפה).

6 אחריות

- 6.1 פקח (כל עובד רט"ג הנושא תעודת פקח בתוקף)
 - 6.1.1 אחריות להפעלת אכיפה לפי נוהל זה.
- 6.2 פקח עו"ז (עובדים זרים)
 - 6.2.1 אחריות להפעלת אכיפה לפי נוהל זה.
- 6.3 חוקר מחוזי
 - 6.3.1 אחריות להפעלת אכיפה לפי נוהל זה.
- 6.4 ממונה פיקוח ואכיפה מחוזי
 - 6.4.1 כאמור בסעיף 6.1.
 - 6.4.2 בקרה על ביצוע הוראות והנחיות הנוהל על ידי הפקחים שבתחום אחריותו המקצועית.
 - 6.4.3 הדרכה וריענון של הפקחים והבטחת בקיאותם בנוהל זה.
- 6.5 מנהל אגף ההדרכה / משאבי אנוש
 - 6.5.1 אחריות לביצוע הדרכה על נוהל זה לפקחי הרשות.
- 6.6 מנהל מרחב / מנהל מחוז
 - 6.6.1 כאמור בסעיף 6.1.
 - 6.6.2 אחריות כוללת למימוש נוהל זה במסגרת פעולות אכיפה של פקחי המרחב / מחוז.
- 6.7 מנהל אגף חקירות ומודיעין
 - 6.7.1 אחריות לכתיבה ועדכון נוהל זה.
 - 6.7.2 אחריות להפצת הנוהל.
 - 6.7.3 אחריות לביצוע בקרה על יישום הנוהל במסגרת תכניות העבודה האגפיות.

7 תפוצה

- 7.1 הנוהל מופץ לגורמים הבאים:
 - 7.1.1 מנכ"ל רט"ג.
 - 7.1.2 סמנכ"ל רט"ג.
 - 7.1.3 מנהל חטיבת הפיקוח ואכיפת החוק.
 - 7.1.4 ראש תחום עובדים זרים באגף המבצעים.
 - 7.1.5 אגף תאום ובקרה.
 - 7.1.6 מנהלי מחוזות וסגניהם.
 - 7.1.7 ממוני אכיפה מחוזיים.
- 7.2 הפצת נוהל זה - באחריות מנהל אגף החקירות והמודיעין.

8 נספחים:

- 8.1 לא רלוונטי לנוהל זה